

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Vincentii Brvni, Societatis Iesv, Meditationes, De
Præcipvis Mysteriis Vitæ & Passionis D. N. Iesv Christi**

Cum Veteris Testamenti Figuris, & Prophetijs, varijsque Documentis ex
quoque Euangelio depromptis, Nunc ex Italico in Latinum translata

Bruno, Vincenzo

Coloniae Agr., 1599

VD16 ZV 2606

28. De sermone Domini in monte ad Apostolos habito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59868](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59868)

culum sanitati
 & inuidia
 alijs, que pos-
 ri, & non que
 em: taceat do-
 & publicat
 l certe conuer-
 ando finem &

CHRISTVS postea inuenit paralyti-
 cum in templo. Sic nos, postquam gratia ali-
 qua à Domino ornati fuerimus, primò id age-
 re debemus, vt referamus ei gratias non lin-
 quatantum, sed etiam religiosa conuersatione,
 frequentando Ecclesias, & vitam nostram
 in meliorem commutando.

firmus, de com-
 quam sanatus
 batum. Gra-
 ores, digni-
 in quibus re-
 uiescunt: vn-
 ebus inuenit
 est, quod de-
 rum quando
 i molestia &
 esse, & am-

erba, que in
 plimum non
 laudem &
 quod ali-
 qui ad ca-
 mpti, effu-
 tur occasio

CHRISTVS

DE SERMO-
 NE CHRISTI AD
 APOSTOLOS HABITO
 IN MONTE.

MEDITATIO XXVIII.
 EVANGELIUM.

VIDENS IESVS turbas Mat. 5.
 ascendit in montem, & Luc. 6.
 cum sedisset accesserunt
 ad eum discipuli eius. Et
 ipse eleuatis oculis in eos aperiens
 os suum docebat eos dicens. Beati
 pauperes spiritu, quoniam ipsorum

V 5 est

est regnum cælorum. Beati mites,
 quoniam ipsi possidebunt terram.
 Beati qui lugent, quoniam ipsi con-
 solabuntur. Beati qui esurunt &
 sitiunt iustitiam, quoniam ipsi sa-
 turabuntur. Beati misericordes,
 quoniam ipsi misericordiam conse-
 quentur. Beati mundo corde quoniam
 ipsi Deum videbunt. Beati pacifici,
 quoniam filij Dei vocabuntur. Bea-
 ti, qui persecutionem patiuntur pro-
 pter iustitiam, quoniam ipsorum est
 regnum cælorum. Beati estis, cum vos
 oderint homines, & exprobrauerint
 vobis, & eiecerint nomen vestrum
 tamquam malum, & persecuti vos fue-
 rint, & dixerint omne malum aduer-
 sum vos mentientes, propter me.
 Gaudete in illa die, & exultate, ec-
 ce enim merces vestra copiosa est in
 cælis. Sic enim patres eorum perse-
 cuti sunt Prophetas qui fuerunt ante
 vos. veruntamen vae vobis diuiti-
 bus, qui habetis consolationem ve-
 stram, vae vobis qui saturati estis,
 quia esurietis. vae vobis, qui ridetis
 nunc, quia lugebitis & flebitis. vae
 cum.

CH
 cum vol
 mines. S
 Pseudop
 I
 1. Si per
 2. Et er
 num, &
 ni,ambu
 de steran
 3. Du
 legem da
 mansuet
 CON
 IAM
 qui o
 tus era
 nunc i
 per os
 stituit
 quem
 rat, vt
 à DE
 afferre
 bus da

Beati mites,
nt terram,
am ipsi con-
esursunt &
iam ipsi fa-
ericordes,
diam confe-
orde quonia
ati pacifici,
antur. Bea-
untur pro-
porum est
stis, cu vos
obrauerint
n vestrum
ti vos fue-
lum aduer-
opter me.
iltate, ec-
iosa est in
um perse-
runt ante
s diuiti-
onem ve-
ati estis;
i rideris
atis. v. r.
cum

cum vobis benedixerint omnes ho-
mines. Secundum hac enim faciebāt
Pseudoprophetis Patres eorum.

PROPHETIAE.

- 1. *Sp̄ per montem excelsum ascende, tu qui e-* *Esa. 40.*
angelizas Sion.
- 2. *Eterunt oculi tui videntes preceptorem* *Esa. 30.*
uum, & aures tue audient verbum. Hec est
vias, ambulate in ea, & non declinetis, neq; ad
dexteram, neq; ad sinistram.
- 3. *Dulcis & rektus Dominus, propter hoc* *Psal. 24.*
legem dabit delinquentibus in via. Diriget
mansuetos in iudicio, docebit mites vias suas.

CONSIDERATIONES.

IAM tempus erat, vt magnus DEVS *Punct. 1.*
qui olim a primis mundi initijs locu-
tus erat per tot Prophetarum ora,
nunc in nouissimis diebus loqueretur *Heb. 2.*
per os Vnigeniti filij sui, quem con-
stituit heredem vniuersorum, & per
quem creauit omnia. Iam tempus e- *Isel. 2.*
rat, vt e caelo veniret Doctor iustitiæ *Exod 19.*
a DEO promissus & mundo nouam *20.*
afferret legem: vetus enim illa, Patri- *Gal 3.*
bus data fuit per mediatores angelos: *Act. 7.*

V 6 at

1. Cor. 1.

at hæc noua & cælestis lex, non per angelos, sed tantum à Deo ipso de celo delapso doceri debuit: tam enim sublimis est & excellens, vt omnem humanam & angelicam intelligentiam excedat, & contra, tam humilis est & abiecta, vt à mundo loco stultitiæ habeatur. Veteres Philosophi disputantes de hominis felicitate, alij eam locarunt in sapientia, alij in imperio, alij in voluptatibus & illecebris huius vitæ, alij in alijs rebus. At quis intelligentia & ratione consequi potuisset, felicitatem veram non consistere in vilo dictorum bonorum, sed tantum in paupertate, luctu, sui contemptu, malorum perfectione? Verè nunquam id homo credere potuisset, si tu Deus & Saluator noster tuo id ore non docuisses, & exemplo vitæ tuæ hominib. non persuasisses.

2. ASCENDIT itaque IESVS in montem, & accesserunt ad eum discipuli eius. Considera, quam congruus fuerit locus ab hoc cælesti Doctore ad tradendam suam doctrinam electus, & quam conuenientes & idonei audiores, qui eum audire debebant. Legis enim Euangelicæ consilia tã alta & sublimia sunt, vt nullo alio loco opportuni? quã in vertice monti, doceri potuerint:

x, non per an-
 ipso de celo
 enim subli-
 nem huma-
 gentiam ex-
 ilis est & ab-
 ititiae habea-
 sputantes de
 am locarunt
 do, alij in vo-
 ius vitae, alij
 elligentia &
 felicitatem
 lo dictorum
 paupertate,
 rum perpe-
 omo etrede-
 aluator no-
 s, & exem-
 persuasiffes.
 IESVS
 um discipuli
 gruens fue-
 ore ad tra-
 electus, &
 ei audito-
 . Legis e-
 alta & sub
 oportu-
 eri potue-
 rint:

hinc nec ab alijs cōprehendi, quam qui
 desiderio perfectionis maioris desertis
 vitae secularis vallibus, sectantur Chri-
 stum per iuga virtutum. Arduus & dif-
 ficilis videbatur huius montis ascen-
 sus, diuiti illi adolescēti, cui, cum dice-
 ret Christus, *si vis perfectus esse, vade & vende que habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in celo.* ille abiens tristis, remansit in huius mundi vallibus. Non valent hunc montem ascendere, qui onerati sunt amore diuitiarum, parentum, & carnalium cupiditatum: minus autem sunt huius doctrinæ capaces homines tumidi & superbi, quique in semetipsis sunt prudentes, sed humiles & simplices, de quibus scriptum est. *Et cum simplicibus sermocinatio eius.* Vnde bene subiunxit Euangelista, Christum eleuatis oculis allocutum discipulos: ille enim erat, qui per Prophetam dixerat. *Ad quem respiciam, nisi ad pauperculum & contritum spiritu, & tremementem sermones meos?*

3. CONSIDERA, quod tuus IESVS in monte illo sederit humi: Sedebat humiliter in terra ille Deus, cuius sedes cælum est, & terra scabellum pedum eius, ille qui sedet supra Cherubim: Deus ille, qui priscis temporibus

V 7 appa-

Zeb. 12.

apparens in forma terribili in monte illo antiquo & horrifico tonabat & fulminabat, ad quem nullus accedere audebat, nullus vocem audire sustinebat, nunc similis factus nobis totus humanus & affabilis sedet in hoc monte tractabili, vt omnes securè se illi adiungere, eumque tangere, verba audire, & vitam imitari possent. Vide ex alia parte, quomodo circumstant eum simplices discipuli, omnes a teati & ineffabili consolatione pleni, oculis in amabilem eius vultum coniectis, audientes verba gratiæ plena ex diuino illo ore fluentia. Accesserunt ergo discipuli Christum, non vt ab eo obtinerent diuitias & bona temporalia, quæ mentem excecant, sed vt haurerent doctrinam, quæ animam illuminat, scientes scriptum esse, *Accedite ad eum, & illuminamini.* Vide denique, quomodo IESVS sederit in medio suorum discipulorum, non secus, quàm si vnus ex illis fuisset, quam benignè eos aspexerit, quanto affectu allocutus sit. O anima mea, quando quidem per onus peccatorum, quo pressa es, digna non es, insistere vestigijs apostolicis, faltem conare qualicumque desiderio te applicare ad hunc montem, si forte

Psal. 33.

Do.

Dominus, dum misericordes oculos suos eleuat, te quoque respiciat & ad se vocet. O quā facile tunc perfectionis Christianæ montem conscenderes, & contemptis omnibus his rebus vilibus & terrenis, vna cum pauperibus his discipulis te pauperi & humili IESU adiungeres: qui tibi quoque doctrinam suam diuinam traderet, & manna absconditum degustandum, quod neque capere neque gustare huius mundi homines possunt, vltro porrigeret. *Apo. 3.*

BEATI pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum.

4. ARCHITECTI cum magnam aliquam fabricam excitare volunt, primum solent iacere fundamentum, quoque altius fabrica educenda est, hoc profundius collocant fundamentum: sic Saluator noster sapientissimi Architecti instar, facturus initium operis nostræ Redemptionis, *Phil. 2.* primò exinaniuit seipsum, formam serui accipiens, & humilians se vsque ad mortem crucis. Similiter fundaturus Ecclesiam, loco primorum lapidum.

*Matt. 9.
Ioan. 2.*

dum posuit Petrum & Andream, pauperes & humiles piscatores. Eodē modo hodie pro fundamento sublimis ædificij perfectionis Christianæ, primū quasi lapidem ponit, paupertatem Spiritus. O mirabile principium, & tanto Doctore dignum. Quid enim aliud expectari debuit ex ore Magistri omnis paupertatis, quam doctrina de paupertate, & quod remedium conuenientius esse potest refrigerandæ nostræ cupiditati & superbiæ, nisi hæc medicina paupertatis? In hac enim virtute due continentur virtutes præcipue. Prima consistit in contemptu diuitiarum, & omnium voluptatū ac illecebrarum corporalium; Secunda in contemptu sui, & omni propria excellentia ac honore, sic vt paupertas spiritus vtramq; virtutem complectatur, nempe veram humilitatem, & voluntariam paupertatē, & secundum vtramque hæc beatitudo obrinet primum locum. Nam bonorum temporalium inopia, prima est eorum perfectio, qui volunt in via perfectionis Christum sectari: neque enim qui rebus terrenis & temporalibus onustus est, potest expedite sequi illud speculum omnis paupertatis. Similiter humilitas est fundamentum totius ædificij

andream, pau-
 es. Eodē mo-
 o sublimis z-
 tianæ, primū
 pertatem spi-
 um, & tanto
 nim aliud ex-
 gisti omnis
 a de pauper-
 onuenientius
 ostra cupidi-
 medicina pau-
 ute due con-
 e. Prima con-
 rum, & om-
 brarum cor-
 temptu sui,
 ia ac hono-
 ytramq; vir-
 e veram hu-
 paupertatē,
 e beatitudo
 Nam bono-
 ima est eo-
 via perfe-
 neque enim
 oralibus o-
 equi illud
 s. Similitet
 a totius æ-
 dificij

dificij spiritualis, velut è contrario su-
 erbia est principium & fons omnium
 riorum & peccatorum. *Qui enim cete-
 ras virtutes, ait bene quidam Doctor, se-
 re humilitate congregat, quasi puluerem in
 ventum spargit.* Vnde merito huic virtu-
 tatur præmium, non futurum, sed
 præsens, Regnum cælorum: nam cate-
 nis virtutibus tantum promissum est
 præmium, sed huius potius datum est,
 quam promissum. Non enim dixit Do-
 minus pauperibus spiritu, quod possi-
 dent, sed quod ipsorum sit regnum
 cælorum. Magna certè ala est pauper-
 tas, quæ facit, vt homo tam citò volet
 ad cælum: simulatque enim homo
 propter Christū bonis terrenis se exuit,
 & ab opibus, voluptatibus, honoribus,
 alijsque mundi bonis affectum suum
 abstrahit, iam experitur in se regnum
 cælorum, iam incipit possessor esse cœ-
 lestium opum & deliciarum, diuinisq;
 consolationibus repleti, ac deniq; fieri
 particeps ineffabilis gaudij, quod à ne-
 mine tolli possit. *O stulti filij hominū,*
 qui tanta sollicitudine inhiatis opibus
 & honoribus, falsa opinione imbuti,
 quasi in hac vita pariter & futura possi-
 tis esse beati, & nō animaduertitis Do-
 minum, cum diceret, *Beati pauperes spi-
 ritu*

psal. 4.

ritu, non in diuitijs, & dignitatibus huius mundi, sed in paupertate & humilitate beatitudinem collocasse.

Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.

5. RECTE paupertati subiecitur mansuetudo: proprium enim pauperum est, pati persecutiones & iniurias, & idè valdè illis necessaria est mansuetudo, qua virtute Christianus se contra omnia opprobria & contumelias munit, non turbatur, non se vlescit, non resistit malo, sed vincit in bono malum. Mansuetus quoq; patiens est, humilis & modestus, cedit omnibus, & omnia sustinet. Virtus verè diuina, quia illius solius Saluator noster esse magister voluit, cum dixit. *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.* Sicut & de eo dixit S. Petrus Apostolus, quod cum male diceretur, non male dicebat, cum perterretur, non comminabatur. O beata virtus, quæ facit homines similes Deo, & sui ipsius Dominos, quæ res est magis sublimis, quàm esse omnium rerum, quæ extra nos sunt, possessorem. Quare & valdè conueniens fuit præmium illi promissum, de possessione terræ, quæ enim terra illa est, nisi, de qua dixit

Pro-

Mat. 5.

Rom. 12.

Mat. 11.

1. Pet. 2.

ignitatibus ha-
rtate & humil-
casse.

ipfi posside-

rtati subijcitur
n enim paup-
es & iniurias,
aria est man-
stianus se cō-
contumelias
n se vlescitur,
uicit in bono
q; patiens est,
t omnibus, &
verè diuina,
noster esse
. *Discite à me,*
de. Sicut &
tolus, quod
licebat, cum pa-
beata virtus,
Deo, & sui
magis sub-
erum, quæ
n. Quare &
amium illi
e terræ, quæ
de qua dixit
Pro-

Propheta. *Portio mea Domine sit in terra viuentium!* Etenim hæc nostra terra quæ hominum pedibus calcatur & bestiarum, quæ post primi parentis peccatū à Domino maledicta est, est terra morientium: at cælestis illa, ad quam continuis gemitibus suspirant animæ iustorum, est verè terra viuentium, de qua scriptum est in prouerbijis. *Qui recti sunt, habitabunt in terra.* Sicut contra scriptum est, impios exterminandos è terra. Erant nunc homines iracundi & superbi, & contendant, belligerentque alter in alterum pro vno palmo terræ mortalis, quæ tanto timore possidetur, & tam facile perditur. Beati verò mites, qui cum patientia sua in hac vita possidebunt terram animæ suæ, quæ plus valet, quam totus mundus; in altera quoque hæreditabunt, & pacificè possidebunt terram æternæ felicitatis.

*Beati qui lugent, quoniam ipsi
consolabuntur.*

6. CONSIDERA, post has duas beatitudines iam expeusas, rectè sequi hanc tertiam, nam homo iustus post mundum paupertate spiritus contemptum, & post factam sui ipsius per mansuetudinem, abnegationem,
dura

dum imperfecta mentis suae quiete presens vitae statum expendit, non inuenit, nec in se, nec in alijs materiam doloris & plangens. At bone DEVS, quantum consolationem afferunt haec verba Domini: si enim dixisset, Beati diuites; beati potentes, & qui habent consolationem suam in hoc mundo, maior hominum pars potuisset dolere, & de beatitudine consequenda desperare; verum cum dixerit, Beati pauperes, Beati qui patienter ferunt iniurias. Beati qui lugent, nullus habet mœrendi causam, quia mundus his beatitudinibus abundat, quas quilibet, modo velit, potest obtinere. Neque tamen idcirco omnes lugentes sunt beati: nam qui lugent ob factam temporalium rerum iacturam, potius infelices vocandi sunt, quam beati. Quinque igitur de causis hominibus recte potest lugere. Primo, pro peccatis suis & miserijs, quibus sic oppressi iacemus. Secundo pro peccatis & miserijs proximorum. Tertio, propter longum huius vitae miseræ exilium. Quarto ob periculum & incertitudinem nostrae salutis. Quinto ob dilationem gloriae, & caelestis patriae desiderium. Beati igitur illi, qui in praesenti vita his de causis lugent, quia in altera perfecte

solabuntur. Et verè beati, quia Deus
 ple erit eorum cōsolator, de quo scri-
 ptum est. *Absterget Deus omnem lachry-* Apo. 21.
man ab oculis eorum. Felices lachrymæ *Esa. 26.*
 quæ merebuntur manu clementissimi
 Dei abstergi. Verè, si aliud non esset, de-
 beret homo solum ob tam insignē cō-
 solationem à manu Dei expectatam,
 toto vitæ suæ tempore lugere. Sed vi-
 des, quàm bonus sit Dominus: neque
 enim satis est illi, vt consolatione sum-
 ma fruatur in altero sæculo, qui lu-
 gent, sed etiam voluit in hac lachry-
 marum valle remanere, vt noster con-
 solator esset, sicut dixit ad suos Apo-
 stolos. *Ego rogabo Patrem, & alium para-* Iohan. 14.
clum dabit vobis, qui manebit vobiscum
in æternum. O quanta consolatione per-
 funditur anima, quando vel peccato-
 rum suorum dolore, vel sancto zelo,
 aut caelesti desiderio post luctum, &
 multas lachrymas, commota, sentit se
 à diuino illo consolatore intus totam
 tranquillari, & liquefcere, quod non est
 aliud quam initium & præludium præ-
 mii à Domino in altera vita nubis præ-
 parati. Quare vanissimè nunc homines
 mundani gaudent & exultant; quia læ-
 titiam hanc in inferno luent sempiter-
 no luctu & planctu. Beati verò serui
 Dei,

Dei, qui nunc lugent, quia aeterna consolatione & gaudio perfruētur in cęlo.

Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur.

7. CONSIDERA, quam conuenienter luctū sequatur iustitię fames peccator enim diuinę gratię lumine pręuentus, post agnitam peccati fœditatem, statusque sui, in quo versatur, miseriam, post elutas luctu & dolore animę maculas, continò incipit laborare fame iustitię, & aspirat ad studium virtutum, ac diuinorum pręceptorum obseruationem, sicut dicebat sanctus ille Rex, *viam mandatorum tuorum cucurri, cum dilatasti cor meum.* Neque solum pœnitens incipit habere sitim iustitię proprię, sed etiam alienę, desiderans, vt omnes homines ab hoc iustitię sole illustrati, quęstum faciant diuinę gratię, sicut fecit idem Propheta quando post deploratum suum peccatum, sitiens alienę quoque salutis dicebat *Docebo iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur.* Pręter hanc est alia quoque fames & sitis, quę non parum iustorum mentes excruciat, & est iustitię illius sempiternę & consummatę

Psal. 118.

Psal. 50.

CHR
e superna
opheta,
micoru
itate & i
e, eun
ibus no
quoque
ac celest
Dei nostri
perfecte &
quoties
hoc exilio
upra flum
& deplor
on, & cal
in animis
desideriū
mergēdi,
lendi ē t
mortalis
tandem a
Dei, dice
ma mea a
& appare
quot tal
illo, de q
impleat
vita don
perfecte
ta, sicut

de superna patria, quando ut loquitur
 propheta, liberati timore omnium i-
 mitorum nostrorum in perfecta san-
 ctitate & iustitia coram ipso seruiemus
 , cumque benedicemus omnibus
 rebus nostris & in æternum. Quando,
 quoque sanctus ille rex desiderabat,
 ut cælesti iustitia vestiti in conspectu
 Dei nostri, in reuelatione gloriæ suæ
 perfectè & suprabundanter satiabimur.
 quoties homines sancti, quamdiu in
 hoc exilio, & misera seruitute, sedentes
 supra flumina Babylonis, recordantur
 & deplorant se suis peccatis sancta Sy-
 on, & cælesti patria exturbatos, sentiunt
 in animis suis excitari sitim, ingensque
 desiderium, ex hoc corporis ergastulo e-
 mergendi, & degendi cum Christo, eua-
 lendi è tantis calamitatibus & huius
 mortalis vitæ periculis, ac perueniendi
 tandem ad veram libertatem filiorum
 Dei, dicendo cum Propheta, *Sitiuit ani-*
ma mea ad Deum, forte, viuū, quando veniā
apparebo ante faciē Dei Gaudete, quot-
 quot talē famē & sitim habetis: nam ab
 illo, de quo scriptū est, quod esurientes
 impleat omnibus bonis, nō solū in hac
 vita donorū suorū & charismatū copia
 perfectè satiabimini, verū etiam in alte-
 ra, sicut ipse dominus dixit. *Mensurā bo-*

Luc. 12

Psal. 136.

Psa. 41.

Psa. 102.

Luc. 6

mano

nam, confertam, coagitatam, superaffluentem dabunt in sinum vestrum. Sinus nimirum, desideriorum vestrorum vberimè redundabunt omni gratia, iustitia, & pace: imò ipse DEVS omnium bonorum fons, faciens se præmium nostrum, in gloria sua omnem famem & sitim nostram aeterna satietate explebit.

Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.

8. MISERICORDIA rectissimè adiūgitur iustitiæ, nam peccator mox post adeptam iustificationis gratiam, incipit se exercere in bonis operibus, maximè misericordiæ; incipit peccata sua eleëmofynis redimere, eamque caritatem exhibet alijs, quã cupit à Deo animæ suæ exhiberi. Debemus igitur esse misericordes; primò erga nos ipsos miserendo malis & miserijs animæ nostræ, secundum illud Ecclesiastici. *Miserere animæ tuæ placens Deo.* Secundo, miserendo proximis, eorumque calamitatibus, & quoad possumus subueniendo. Vbi considera quantam misericordiam Deus demonstrat erga nos, dum spondet se facturum nobis, quicquid nos fecerimus proximo: sic, vti velimus ab eo condonari peccata nostra

Eccl. 10.

per affluentem
us nimirum,
berrimè re-
stitia, & pa-
um bonorū
ostrum, in
& sitim no-
ebit.

iam ipsi mi-
entur.

rectissime
ccator mox
is gratiam,
s operibus,
pit peccata
eamque ca-
pit a Deo
emus igitur
ra nos ipsos
ijs animæ
clesiastici.
Secundo,
nque cala-
tam subue-
erga nos,
obis, quic-
: sic, ut si
peccata no-
stra

ra, condonemus quoque iniurias no-
is à proximis illatas: & si volumus, vt
suo tremendo iudicio sit nobis mi-
ericors, simus quoque nos alijs mise-
ricordes. Et si tenemur desiderio opum
eternarum, quæ nunquam imminuntur,
erogemus & nos partem bonorum
in proximos nostros. Qua in re primo
demonstrauit Deus mirabilem suam
sapientiam, quod intelligens cordis
nostri angustias hac ratione voluerit
nos allicere, vt liberaliores erga alios
existeremus, sicut ipse Dominus alio
loco nos hortatur dicens. *Dimitte Luc. 6.*
et dimittemini, date & dabitur vobis; & Mat. 7.
qua mensura mensi fueritis, remetietur vo-
bis. Deinde declarauit magnam suam
bonitatem & misericordiam, quod vt
peccator agnita sua, tum magna obli-
gatione erga diuinam maiestatem, tum
infirmitate qua nullo modo potest fa-
ctis facere, non incideret in desperatio-
ne, Deus voluerit in eius manu & po-
testate priorum peccatorum con-
donationem ponere, quo facilius, mi-
sericordia declarata alijs, ipse quoq; di-
uina misericordia dignus efficeretur.
Ceterum hæc misericordia, quæ consi-
stet in commiseratione erga proximos,
sæpè etiam inuenitur inter infideles,
X qui

Mat. 5.

qui Deum non cognoscunt, sed perfecta misericordia conuenienter doctrinae Christi, est misereri & benefacere non amicis modo, sed etiam inimicis, orare pro persecutoribus, ignoscere illis, qui iniuria afficiunt, benefacere ijs qui oderunt nos. Hæc est misericordia Christiana, hæc hominem facit similem Deo, de quo scriptum est. *Qui seminem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos.* Itē nunc diuites auari, congregate thesauros in terra, ubi suo tempore consumentur, ut pro mercede referatis æternam maledictionem. Beati misericordes, quia merebuntur audire ex ipso ore Domini.

Ibid.

Venite benedicti patris mei, possidete regnum vobis paratum à constitutione mundi. Esuriui enim, & dedistis mihi manducare, sitiui, & dedistis mihi bibere, nudus eram, & operuistis me.

Luc 5.

Venite benedicti patris mei, possidete regnum vobis paratum à constitutione mundi. Esuriui enim, & dedistis mihi manducare, sitiui, & dedistis mihi bibere, nudus eram, & operuistis me.

Mat. 25.

Venite benedicti patris mei, possidete regnum vobis paratum à constitutione mundi. Esuriui enim, & dedistis mihi manducare, sitiui, & dedistis mihi bibere, nudus eram, & operuistis me.

Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.

9. CONSIDERA, quam benè Dominus coniungat munditiam cordis cum misericordia: si enim qui misericordiae opus exhibet, id non facit pura intentione, vel anima sua existente in sordibus peccatorum, amittit

misericordiae meritum, sicut indi-
 cat Apostolus his verbis, *Si distribuero 1. Cor. 13.*
in pauperum omnes facultates meas,
si tradidero corpus meum, ita ut ardeam,
caritatem autem non habuero, nihil mihi pro-
dest. Ut homo beatus sit, non satis est, ut
 mundus sit exterius, faciendo opera bo-
 na, sed opus est, ut sit quoque mundus
 interius, cauendo à peccatis, & gratiam
 Dei conseruando: Hæc munditia cor-
 dis autem, quàm à nobis postulat Do-
 minus est duplex. Altera generalis eo-
 rum, qui declinando à malo & bonum
 faciendo intentionem rectam, & ani-
 mam ab omni contagione peccati im-
 munitatem habent, ad quam hortatur De-
 us populum per Prophetam, *Lauamini,*
mundi estote, auferite malum cogitationum *Esai. 2.*
vestrarum. Altera est particularis homi-
 num castorum & continentium, qui,
 ut cor suum ab omni affectione inor-
 dinata liberum custodiunt, ita conan-
 tur corporis æquè ac mentis puritate,
 angelicam imitari puritatem: Et licet
 utriusque promissa sit beatitudo, tamen
 his secundis periculariter promittit Do-
 minus præmium diuinæ visionis: sicut
 qui in terra vitam agunt angelicam,
 digni facti sunt, ut in cælo recipiant
 X 2 ange-

Matth. 18.

angelorum præmium, de quibus Beatus angelum dicit, quod semper videant faciem patris cælestis. Dominus alijs virtutibus, alia promittit præmia: ac puritati cordis promittit præmium sui ipsius: nec enim aliud est videre Deum, quam frui illo, & possidere illum. Nec mirum cum enim ipse sit ipsissima puritas, libenter quoque se communicat mentibus puris. Vnde scriptum est. *Qui diligit cordis munditiam, habebit amicum Regem.* O beata mundities cordis, o virtus verè angelica, imò diuina, quia non solum ex hominibus facit angelos, sed amicos & possessores ipsius Dei. Infelices ergo illi, qui cor habent terrenis & carnalibus cupiditatibus inquinatum. nam eiusmodi, teste Apostolo, qui viuunt secundum carnem, moriuntur: & velut immundi, veste nuptiali destituti, in tenebras exteriores eiciuntur, vbi in æternum nullum conspiciunt lumen. Beati mundo corde, beatę mentes purę, qui quia spiritu mortificant opera carnis, viuunt in æternum, & instar angelorum in illa luce inaccessiblei, in splendoribus Sanctorum à facie ad faciem suam amabilissimum creatorem contemplantur.

Prou. 22.

Qui diligit cordis munditiam, habebit amicum Regem. O beata mundities cordis, o virtus verè angelica, imò diuina, quia non solum ex hominibus facit angelos, sed amicos & possessores ipsius Dei. Infelices ergo illi, qui cor habent terrenis & carnalibus cupiditatibus inquinatum. nam eiusmodi, teste Apostolo, qui viuunt secundum carnem, moriuntur: & velut immundi, veste nuptiali destituti, in tenebras exteriores eiciuntur, vbi in æternum nullum conspiciunt lumen. Beati mundo corde, beatę mentes purę, qui quia spiritu mortificant opera carnis, viuunt in æternum, & instar angelorum in illa luce inaccessiblei, in splendoribus Sanctorum à facie ad faciem suam amabilissimum creatorem contemplantur.

Rom. 8.

nam eiusmodi, teste Apostolo, qui viuunt secundum carnem, moriuntur: & velut immundi, veste nuptiali destituti, in tenebras exteriores eiciuntur, vbi in æternum nullum conspiciunt lumen. Beati mundo corde, beatę mentes purę, qui quia spiritu mortificant opera carnis, viuunt in æternum, & instar angelorum in illa luce inaccessiblei, in splendoribus Sanctorum à facie ad faciem suam amabilissimum creatorem contemplantur.

Matth. 22.

velut immundi, veste nuptiali destituti, in tenebras exteriores eiciuntur, vbi in æternum nullum conspiciunt lumen. Beati mundo corde, beatę mentes purę, qui quia spiritu mortificant opera carnis, viuunt in æternum, & instar angelorum in illa luce inaccessiblei, in splendoribus Sanctorum à facie ad faciem suam amabilissimum creatorem contemplantur.

Psal. 48.

in æternum nullum conspiciunt lumen. Beati mundo corde, beatę mentes purę, qui quia spiritu mortificant opera carnis, viuunt in æternum, & instar angelorum in illa luce inaccessiblei, in splendoribus Sanctorum à facie ad faciem suam amabilissimum creatorem contemplantur.

1 Tim. 6.

angelorum in illa luce inaccessiblei, in splendoribus Sanctorum à facie ad faciem suam amabilissimum creatorem contemplantur.

Beati

e quibus En-
mpet videant
ominus alijs
præmia : at
ræmium sui
idere Deum,
illum. Nec
plissima pu-
ommunicat
tum est. Qui
bebit amicum
ordis, ô vir-
na, quia non
angelos, sed
Dei. Infe-
ent terrenis
inquinatû.
olo, qui vi-
orientur : &
ali destitu-
cientur, ybi
spicient lu-
atq; mentes
fiant ope-
, & instar
cessibili, in
facie ad fa-
creatore

Beati

CHRISTI. PARS I. 485

*Beati pacifici, quoniam filij Dei
vocabuntur.*

10. CONSIDERA, puritati cor-
dis rectissimè subiungi pacem, nam
quando anima expurgata est à sordi-
bus peccati, mox experitur in se pacem,
quæ secundum Apostolum, *exuperat o-*
mnem sensum, hoc est, summam mentis *Phil. 4.*
tranquillitatem affert, quæ magnum
signum est præsentis, & in ea habitan-
tis diuinæ gratiæ. Beati ergo pacifici,
qui primum id agunt, vt habeant pacē
in seipsis, hoc est, vt pars inferior obse-
quatur superiori, sensus rationi, caro
spiritui, & totus homo Deo. Deinde vt
habeant pacem cum alijs, neminem
offendendo, iniurias ab alijs factas fa-
cile condonando, omneque studium
adhibendo in reconciliandis & pacifi-
candis discordibus, ac denique efficien-
do, vt omnes ad sanctam quandam
cōcordiam & fraternam caritatem ad-
ducantur, qualis erat in primitiua Ec-
clesia, cum tota credentium multitudo
esset cor vnum & anima vna. Et hæc est *Act. 4.*
pax quæ manat à caritate, conseruatur
autem à iustitia, sicut dicit Propheta. *Psal. 118.*
Pax multa diligentibus legem tuam. Hæc
est illa pax, quam Dominus commen-
dauit

X 3.

Ioc. 14.

davit Apostolis dicens. *Patrem meum do-
vobis, non quomodo mundus dat, ego do-
bis.* nam, vt scriprum est, homines im-
pij longe absunt ab hac pace. Hanc au-
tem Deus largitur hominibus bonæ

Luce. 2.

voluntatis, qui rationis imperio do-
mantes cupidates carnis, & omnes in-
compositos animi motus refrenantes,
de se tranquillam & pacificam habita-
tionem parât Christo Domino nostro,
in quo tanquam proprio regno optat
regnare: nam vt dicit Apostolus, *Regnum*

Rom. 14.

*Dei non est aliud, quam iustitia, pax & gau-
dium in Spiritu sancto.* O anima verè
beata hominis pacifici, quam Deus in
suum regium thronum elegit, imò in
suam filiam adoptauit; ipsa enim veri-
tas dicit. *Beati pacifici, quoniam filij Dei*

2. Cor. vit.

vocabuntur. Filij primo secundum simi-
litudinem, Dominus enim vocatus est
Deus pacis, imò ipse non est aliud, quàm
summa & tranquillissima pax. deinde
secundum imitationem, quia dum pro-
curant vt peccatores pacem ineamt cū
Deo ipsius Dei officio funguntur, de
quo dixit Apostolus. *Deus erat in Christo*
mundum reconcilians sibi. Denique vocati
sunt filij, quia dum pacem & concor-
diam conuant inter discordes, illud i-
psum opus præstant, ad quod præstan-
dum

2. Cor. 5.

atrem meam do-
dat, ego do-
homines im-
ce. Hanc au-
inibus bonæ
imperio do-
& omnes in-
refrenantes,
ficam habita-
mino nostro,
regno opat
stolus, Regni
pax & gau-
anima verè
iam Deus in-
git, imò ju-
a enim veri-
oniam filij Dei
andum simi-
vocatus est
aliud, quã
pax. deinde
ia dum pro
ineant cū
guntur, de
rat in Christo
ique vocati
& concor-
les, illud i-
d præstan-
dum

dum vnigenitus Dei filius in terram
descendit, de quo scriptum est. *Ipsè est Eph. 2.
pax nostra, qui fecit vtraq; vnum*, hoc est,
vniuit hominem cū Deo. Verum, quot
inueniuntur homines, qui verbis, & spe-
cie externa quidē se demōstrant pacifi-
cos; sed interius nec pacē habēt cū Deo,
neq; cū proximo, utpote odio pleni, &
qui nolūt perfectē recōciliari ijs, à quib.
aliquādo sūt offēsi. Hi enim nō ama-
tores, sed contemptores sūt pacis, ini-
mici Christi, & dēmonis infernalis filij.

*Beati qui persecutionem patiuntur pro-
pter iustitiam: quoniam ipsorum
est regnum calorum.*

II. MERITO post omnes superiores
beatitudines Dominus subiecit hanc
de toleranda persecutione, quæ est sum-
ma omnis perfectionis, & corona om-
nium reliquarum coronarum: nam
paupertas spiritus, mansuetudo, miseri-
cordia, & puritas cordis, cum cæteris
sunt quidem magnæ virtutes, & dona
Domini Dei: sed pati pro Christo est
donū supra omnē donū, quod DEVS
non omnibus, sed tantū carissimis suis
amicis cōcedit. illis, inquam, qui post-
quã studiosè exercitati fuerint in alijs
virtutib⁹, merētur ad hūc sublimē gra-
dum

Phil. 1.

dum ascendere, vt fiant socij passionis
 & configurentur morti Christi Domi-
 ni sui, de quo priuilegio scribens Apo-
 stolus ad Philipenses dixit: *Quia vobis
 donatum est pro Christo non solum vt in eum
 credatis, sed vt etiam pro illo patiamini.* Nunc
 gloriantur homines huius mundi in
 multa sua sapientia, opibus, regnis, im-
 perijs, & nominis apud homines cele-
 britate & fama; cum tamen vera homi-
 nis Christiani gloria non in alio con-
 sistat, quam in perferendis persecutio-
 nibus, maledictis, iniurijs, verberibus,
 morte ipsa, non quidem sua culpa, sed
 Christi iustitiæ, veritatis, & pietatis
 Christianæ tuendæ & seruandæ causa.
 Quare nec homo spiritualis, & verus
 Dei seruus, debet gloriari aut de conso-
 lationum, visionumque & reuelatio-
 num abundantia, aut de miraculorum
 virtute, quæ possunt eum facile inflare
 & extollere, sed quod ab hominibus
 huius sæculi habeatur stultus, & ridea-
 tur ab omnibus, gloriatur de multis
 suis infirmitatibus cum Paulo, & ten-
 tationibus, quæ possunt illum humi-
 liare. Hanc veritatem egregiè perspe-
 ctam habuerunt sancti Apostoli, qui,
 vt scriptum est, *ibant gaudentes à conspe-
 ctu concilij, quoniam digni habiti erant pro
 nomine*

Act. 5.

cij passionis
 Christi Domini.
 scribens Apo-
 stolus: Quia robu-
 rum ut in eum
 cruciamini. Nunc
 mundi in
 regnis, im-
 mines cele-
 vera homi-
 n alio con-
 persecutio-
 verberibus,
 culpa, sed
 & pietatis
 de causa.
 & verus
 de conso-
 reuelatio-
 aculorum
 de inflare
 omnibus
 & ridea-
 e multis
 & ten-
 humi-
 e perspe-
 oli, qui,
 à conspe-
 rant pro
 nomine

mine Iesu contumeliam pati. Eandem
 quoque cognouit sanctissimus Apосто- Gal. 6.
 lus Paulus, cum dixit. Absit mihi gloriari,
 nisi in cruce Domini nostri IESV CHRI-
 STI. Et alibi. Libenter gloriabor in
 infirmitatibus meis, ut inhabiter in me virtus 2. Cor. 12.
 Christi. Sed quid mirum, Sanctos tanto-
 pere in hac virtute gloriari: Si enim au-
 daci huius sæculi tanti faciunt suorum
 Principum insignia, ut ea in suis armis
 & vestimentis deferant, quanto magis
 gloriari debet Christianus, si eisdem
 insignibus ornatus sit, quibus Christus
 causa salutis nostræ ornari voluit. Qua-
 re beati, & valde beati sunt, non solum
 qui habent cæteras virtutes, sed qui in-
 ter afflictiones & tribulationes huius
 vitæ per patientiam possunt eas fartas
 rectas conseruare. Nam reliquæ virtu-
 tes faciunt hominem perfectum tantū,
 at patientia probat, clarāque & ma-
 nifestam reddit earum perfectionem.
 Patientia enim inquit B. Iacobus, opus per- Iac. 1.
 fectum habet. Verum si tanta merces pro-
 missa est à Domino cæteris virtutibus,
 quæ ta, quæso, parata erit in cælo ijs,
 qui in terra fuerint confortes suæ pas-
 sionis: Cuius cæterarum virtutum par-
 ticulare assignauit præmium, verum
 huic, non satis ei fuit promittere regnū
 in cælo.

cælorum, sed adiunxit, eius mercedem fore copiosam in cælis: atq; si diceret, tam magnam fore, vt comprehendi nõ possit, tam copiosam, vt numerari nequeat, tam pretiosam & nobilem, vt nec æstimari, tam diuturnam, vt nunquam terminari possit. Tunc poterunt dicere cum Propheta. *Secundum multitudinem dolorum nostrorum in corde nostro, consolationes tue letificauerunt animas nostras.* Immo, secundum Apostolum, *Nõ sunt condignæ passionis huius tēporis ad futurā gloriam que reuelabitur in nobis.* Nũc ergo anima mea, quoniã Christus spõsus tuus, ex his virtutibus tibi texuit quasi catenã aureã multis annulis indissolubiler inter se colligatam, in cuius fine pendet, instar pretiosissimæ gemæ, crux pulcherrima, qua exprimitur hæc vltima beatitudo de patiendo, à qua omnes alia suã accipiũt perfectionem & ornamentum, hoc in quã, torque pretioso, si velis eius fidelis spõsa esse, ornabis collarũ tuum, atq; ita, si humilis fueris, mitis, dolens de peccatis, sitiẽs iustitię, misericors, inuado corde, pacifica, mereberis quoq; fieri digna, vt pati pro Christo, & pro eiusdẽ nomine cõtemni & rideri possis: ac proinde etiã perfectã beatitudinẽ, & remunerationẽ in cælo copiosam obtinere.

COL.

Psal. 93.

Rom. 8.

COLLOQVIUM.

ORABIS CHRISTVM Domi-
num, vt, sicut ille volens perducere
suos discipulos ad maiorem perfectio-
nem ascendens cum illis montem, do-
cuit illos sublimes illas beatitudines,
adiuncta cuiq; sui præmij promissione,
ita tibi largiatur gratiam, vt, abiecto o-
mni affectu erga res has viles & terre-
nas, & mente in cœlum erecta, sic me-
rearis audire & amplecti eius cœlestem
doctrinam, vt harum virtutum exercita-
tione in hac vita beatitudinem gratiæ
& meritum, in altera verò beatitudinē
æternæ gloriæ & copiosam illam mer-
cedem consequi possis.

DOCUMENTA.

CHRISTVS mundo traditurus do-
ctrinam de Evangelicis consilijs, reli-
ctis turbis in valle, ascendit cum discipulis in
montem: vt significaret, eum, cui incumbit
munus alios docendi iustitiam & vitæ per-
fectionem, debere ascendisse virtutum cul-
men, & verba sua probare exemplo; sic vt plus
operibus doceat quam verbis: qui enim am-
bulat per valles vitæ terrenæ, & loquitur de
rebus cœlestibus, non tam alios instruit, quam
se ipse arguit. Nam vt de montibus rectè lo-
qui non potest, qui habitat in vallibus, sic
de re;

de rebus celi non recte loqui potest, qui mente defixus est in terra.

2. Si regnum caelorum est paupertatis voluntariae praemium, quia merito caelestia debentur illis, qui contempserunt terrena; quare ratione cogitant se ad caelum perueniuros, quorum studium & cura omnis posita est in accumulandis & possidentis bonis terrenis?

3. Si pauperibus spiritu, hoc est, humilibus promissum est mercedis loco caelum, & miribus possessio terrae, superbis & iracundis quid aliud superest, nisi infernus?

4. Si qui in hoc mundo lugent, consolabuntur in altero, quae exitum sperare possunt, qui risu & recreationibus per omnem vitam dediti sunt, nisi eternum luctum & planctum, secundum illud dictum sapientis,

Prov. 14. Risus dolore miscbitur, & extrema gaudij luctus occupat.

5. Beati, inquit Dominus, qui esuriunt & sitiunt iustitiam, ut indicet, non satis esse si velimus iustitiam, sed opus esse ut magno & acri desiderio in illam feramur; nec unquam patemur nos satis esse iustos: sed crebris, precibus continuoque honorum operum exercitio omnino in iustitia progressum faciamus secundum scripturae consilium, Qui iustus est, iustificetur adhuc.

Apoc. vlt.

6. Do.

est, qui men-
 daupertatis va-
 rito caelestia de-
 quia terrena, qua
 perueniunt,
 nis posita est
 is bonis terre-

est, humilibus
 um, & mir-
 racundis quid

ent, consol-
 erare possunt,
 omnem vitam
 & placentiam,
 & extrema

esuriant &
 fati esse si
 ut magno
 nec vi-
 os: sed cre-
 m operum
 ressum fa-
 um, Qui

6. De:

6. Dominus misericordiarum, dum beatos
 predicat misericordes, facile indicat, nemi-
 nem obtenturum misericordiam, si ipse erga
 alios non fuerit quoque misericors. Quare si
 proximis fuerimus crudeles, non remittendo
 illis iniurias, nec in necessitatibus subuenien-
 do, planum est, nullam quoque nobis miseri-
 cordiam demonstrandam esse ab alijs.

7. Beati mundo corde Vt beati simus non
 sufficit, vt simus mundi in verbis & operi-
 bus, sed opus est, vt cor quoque sit mundum, id
 est, intentio sit recta, & conscientia pura sine
 remorsu peccati: nam sicut peccatum esse non
 potest, si cor immundum non sit, sic opus bo-
 num esse nequit, si cor mundum non fuerit.

8. Beati pacifici, quoniam filij Dei voca-
 untur. Officium filij Dei fuit, non solum esse
 pacificum in se, sed etiam in alijs, pacificando
 videlicet homines cum Deo: sic nos verè eri-
 mus pacifici, & digni nomine filiorum Dei,
 quando non solum in nobis habebimus pacem,
 sed efficiemus quoque, vt proximi nostri re-
 concilientur cum Deo.

9. Beati qui persecutionem patiuntur pro-
 pter iustitiam. Reiecit Dominus hanc virtu-
 tem in vltimum locum, quia est perfectio
 omnium reliquarum: nam qui ad hanc para-
 tus est, omnes alias iam habet: contra, qui
 non est ad hanc paratus, nullam reliquarum
 habet. Frustra igitur persuademus nobis & glo-

494 MEDITAT. DE VITA
riamur nos esse humiles, mites, misericordes
& pacificos, si quando vel verbum aliquod
nobis sine causa obijcitur, vel minima contume-
liosa afficimur, mox conuolamus ad arma, &
nulla ratione eã volumus inultam relinquere.

DE ORATIO-
NE DOMI-
NICA.

MEDITATIO XXIX.
EVANGELIVM.

*Luc. xi.
Matt. 6.*

Um esset IESVS in quo-
dam loco orans, vt cessa-
uit, dixit vnus ex disci-
pulis eius ad eum. Do-
mine doce nos orare, si-
cut docuit & Ioãnes di-
scipulos suos. Et ait illis. Orantes no-
lite multum loqui sicut Ethnici faci-
unt, putant enim, quod in multilo-
quio exaudiãtur. Nolite ergo assimi-
lari